

Szerkesztői iroda:

Bélmagyar-utca végén (Mária-fő-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czinzenndők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Fel a zászlóval!

Kolozsvár város független érzelmű polgársága tegnap magasan lobogtatta meg a függetlenség és a szabadság zászlóját.

Erre a zászlóra, melyet az a lelkes, az a hazafias polgárság a tegnap tartott jelölő gyűlésen meglobogtattott, az van felírva, hogy a független érzelmű polgárok a nemzet ezredéves alkotmányát megpiportatni, a nemzet ősi jogait elalkudni, az ország gazdasági önállóságát egy idegen hatalom kezére átjátszani nem engedik.

A kolozsvári függetlenségi pártnak tegnap délután tartott képviselő-jelölő gyűlése az a hazafias szellem ragadta magával a szíveket, a mely szellem a magyar földben gyökerezik, a magyar levegőben él és a magyar szíveken keresztül tör utat magának arra, hogy diadallal járja be az országot.

Kolozsvár város független érzelmű polgársága, mint egy ember oly lelkes egyetelmiséggel lépett sorompóba a tegnapi gyűlésen, elteleve attól a gondolattól, hogy a magyar haza e nehéz napjaiban erkölcsi kötelessége tiltakozni a megalkuvás nemzetsorvasztó politikai rendszere ellen és fogadalmat tenni arra, hogy a nemzet alkotmányának, közszabadságának és önállóságának védelmére rendelt intézményeket és intézményes jogokat védelmezni fogja mindazokkal szemben, a kik szentségtelen kezekkel törnek a nemzet megélhetésének és boldogulásának erőforrásaira és kincses tárházaira.

Azok a beszédek, melyek a gyűlésen elhangzottak és az a magasan csapangó lelkesedés, mely a jelenvoltakat elfogta, bizonyítékai annak, hogy a magyar nemzet független gondolkodású és hazafias érzésű polgársága nem hajlandó az ország jogaiból idegen érdekek javára semmit lealkudni, s abban a testületben, a hol az ország törvényeit hozzák és az ország sorsát intézik, olyan férfiakkal akarja az őt illető jogokat gyakoroltatni, a kiket nem vakít el a hatalom fénye, meggyőződésüktől nem tántorít el a hatalmasak kegye s a kik, mint a nemzeti akarat letéteményesséi a kezükbe tett jogokkal a nemzet és az ország javára és csak ennek érdekében kívánnak élni minden más érdek felétételével.

A gyűlésen megjelent sokszáz választó polgár ilyen embernek ismerte fel Pázmándy Dénest, a magyar politikai

és közéletnek e kipróbált férfiát, s egyhangu lelkesedéssel kiáltotta ki Kolozsvár második választó kerületének képviselőjelöltjeül.

A jelenvoltaknak tulnyomó nagy többsége tán e gyűlésen látta először Pázmándy, ám az a beszéd, melyet a választókhöz intézett, mindenkit meggyőzött arról, hogy a polgárság, illetve a nemzet jogainak a törvényhozás termében való védelmével a maguk nevében méltóbb, rátermettebb és hivatottabb férfiut nem ajándékozhattak meg a bizalmukkal, mint Pázmándy Dénest, a kinek különben nem volt szüksége Kolozsvár független polgárai előtt fogadalmat tenni a maga politikai hitvallásáról.

Hogy a közszabadsági jogoknak oly lelkes és elszánt védelmezője, minőnek az ország Pázmándy ismeri — milyen könnyen és biztosan talál utat a szívekhez s milyen kevés fáradságba kerül meggyőzni az elméket, az a tegnapi gyűlésen bizonyossággá vált. Pázmándy úgy beszélt, a hogy valamenynyien — kik ott valánk — megéreztük, hogy a szívünk érzéseit szólatlaltja meg, a gondolatainkat juttatja kifejezésre; az aggodalmainkat, a reményeinket tolmácsolja és velünk együtt azt akarja, hogy Magyarország minden igaz polgára fegyverkezzék fel arra a küzdelemre, melyet az alkotmány védelmében és a közszabadsági jogok diadalra jutásáért folytatnunk kell.

Akkora tömeget, mely a gyűlésterem minden zugát megtöltötte csak az igazság és a jog fegyvereivel lehet a küzdelemre fellelkesíteni. A tegnapi gyűlésen mindenkiben ez a művelés folyt le. A szónok megragadta a zászlót, felírta rá a jelöket és a gyűlés — mint egy ember — tett szent fogadalmat arra, hogy a nemzeti jogok és a zászló becsületeért megkezdje a harcot és végig küzdje azt a hatatom zsoldosai ellen.

Komoly, méltóságteljes és páratlanul lelkes manifestáció volt a tegnapi gyűlés a mellett, hogy az immár véletekig fajult párturalmi rendszer és hatalmi tulntengés ellen a haza független érzelmű polgárainak fel kell venniök a harcot és magasan lobogtatni azt a zászlót, melyre Magyarország függetlensége, szabadsága és önállósága vannak felírva.

Most a kormánya nemzet e féltett kincseit bocsátotta áruba és a polgárság csak önmaga és hazája iránt való

kötelességét teljesíti, a mikor az önvédelem minden jogával él és e bűnös kormányzati rendszer megdöntésére irányuló küzdelembe egész fegyverkészletével indul.

Pázmándyban olyan férfiut ismerünk meg, a kinek kezébe ezt a zászlót nyugodt lélekkel tehetjük s a ki a küzdő tábor élén velünk együtt egy célra törekszik, egy eszméért lelkesül s azzal az elszánt akaratral indul a küzdelembe, hogy az ország javát, a nemzet igazait diadalra segítse.

A zászló immár ki van bontva. Pár nap még s meg kell vívnunk a harcot.

Minden igaz és független érzelmű polgára e városnak sorakozzék e zászló körül s igyekezzék diadalra juttatni pártunk ügyét, mely az ország és a nemzet ügye.

Eljen Pázmándy Dénes, Kolozsvár második kerületének függetlenségi képviselőjelöltje!

A béketárgyalások.

Budapest, febr. 11.

Az ellenzéki nunozeum.

A választójegyzék, a mint már említettük, ugy hangjában mint tartalmában konziliáns, erősen mértékartó. Esmemenete, értesülésünk szerint, körülbelül a következő:

A választóirat elsősorban konstatálja, hogy a kormány utolsó üzenetében a közlekedés nyilvánul a következő pontokra nézve:

- a) A viczinális vasuti ügy;
- b) A kormányzati szellem tekintetében teendő nyilatkozat;
- c) A megegyezés formája, illetőleg a pártok kölcsönös kötelezettségének hiteles konstatálása;
- d) És végül annak biztosítása dolgában, hogy az összeférhetlenségi és viczinális vasuti ügy törvényhozási rendezése még a jelen országgyűlésben fog esz-kölötneni.

A választófelirat ezt a közlekedést megelégedéssel veszi tudomásul, de megjegyzi, hogy az ellenzék a d) pontban említett biztosítást kiterjeszteni kívánja mindazokra az ügyekre, melyeket a megegyezés majd magában foglal.

A választó felveti azt a kérdést, hogy mennyiben adhat ily biztosítást egy lelépő kormány, amikor ismeretes, hogy az egyezmény végrehajtására szükséges időnek legnagyobb részén át egy másik kormány, tehát más felelős tanácsosok lesznek hivatva a felségével a fejedelmi jogkört érintő elhatározások — tehát esetleg az országgyűlés feloszlata — tekintetében is előterjesztéseket tenni.

Az ellenzék erre nézve, nevezetesen az országgyűlés feloszlata nézve, kielégítő

választ kér. De föltéve, hogy az előbb említett kérdésekre nézve a megegyezés létrejötnék tekinthető is, még mindig fennmarad a kívánalmak egész sorozata, melyekkel szemben a kormány utolsó üzenete részint ridegen elutasító álláspontra helyezkedik, részint ezzel majdnem egyértelmű — mert minden konkrét irány megjelölését kerülő — általánosságokra vonul vissza.

Ilyen kérdések:

1. A választási cenzus kérdése.
2. Az összeférhetlenség kérdése.
3. A nyugdíjtörvény reformja és alkalmazása.
4. A választás után betöltendő municipalis és községi hivatalokra való kijelölés jogának ügye.
5. A tisztviselői szolgálati pragmatika.

Ezeknek kívül a kormány ridegen föntartja azt a követelést, melyet az ellenzéki pártok jogosnak el nem ismernek és pedig hogy:

- I. Az indennitv még a jelen kormány idejében tárgyalassék le.
- II. A kuriai bíráskodás és a házszabály revíziója között szigorú, formaszertű junktim állapíttassék meg.

Ezeknek konstatálása után kifejti a választóirat, hogy az ellenzéki pártok megbízottai a fennmaradó súlyos differenciák daczára is a kormány által tanusított közlekedést azzal viszonzozzák, hogy mára tárgyalás jelen stádiumában a kormány elé terjesztik ugy a kuriai bíráskodásra, mint a házszabályok revíziójára nézve kidolgozott javaslatokat, de kijelentik, hogy a házszabályok revíziója a képviselőház autonóm ügye és így az erre vonatkozó proposíciókat báró Bánffyval nem mint miniszterelnökkel, hanem mint a szabadelvű párt vezérével közlik.

Ezzel a fenntartással is az ellenzék a megegyezés létesítése iránt való komoly akaratának jelét adja azzal, hogy a kuriai bíráskodás és a házszabályok módosításának és vele együtt a választási cenzus kérdésének albizottsági eljárás után való rendezéséhez hozzájárul.

Az ellenzék szükségesnek tartja, hogy az összeférhetlenség, nyugdíj, kijelölési jog és szolgálati pragmatika kérdésében a megegyezés legalább annyiban létrejöhön, mint az a viczinális vasuti ügyre nézve sikerült.

Az ellenzék elfogadja, hogy a megegyezés kölcsönös megállapodás után a pártok közt jöhjön létre.

Itt megjegyjezi a választóirat, hogy bár távolról sem akarja bármelyik párt határozatának megbízhatóságát vagy jóhiszeműségét kétségbe vonni, mégis helyesebbnek vélné, ha a megegyezés azokkal a férfakkal volna megkötendő, akik azt végrehajtani lesznek hivatva. Ezt már azért is szükséges kiemelni, mert hiszen a végrehajtandó megállapodások dolgában nem a leendő kormánnyal tárgyal az ellenzék, hanem azzal a kormánnyal, a mely lelépni szándékozik.

A választóirat végül az indennitással foglalkozik. Rámutat az eddig fölhozott okokra, a melyeknél fogva az indennitás megadását az ellenzék a jelenlegi kormány részére teljesíthetőnek nem tartja. Ezek az okok eddig

— Semmi egyebet!

Nides elég vakmerő volt ezt állítani, ámbár a testvére piros szalagot viselt a nyaka körül, mint megfelelő kiegyesíztést a legántikabbi fekete selyem öltözethez, a mit az öcsése valaha látott és ő azt reménylő és hitte, hogy ez a hazugsága meg lesz bocsátva.

Mert az igazság, bármily szeliden és kiméletesen mondva, sziv fájdalmat és elkerülhetetlen könnyeket árjút idézte volna elő.

— Míles, azt gondolom, hogy te is jól mulatsz, mondá Debora nyájasan.

Forrester nem gondolt a külsejével, de, ámbár nem volt Adónisz az, kevés kívánni valót hagyott hátra és az esteli öltözet jól állott neki. Ő igazi gentleman volt és a modora egyszerűen azt énjének a revelációja volt.

Ezt a tényt Havet Hortenz felismerte, hogy az soha sem fog az ő igézete alá esni. Szépsége feltűnt előtte, de nem kápráztatta el és az a homályos idejája volt, hogy a házigazdájá többet tartott volna róla, ha öltözte a környezetével összhangzásban lett volna.

Ezért későbbben szemrehányást tett magának Forrester; mert honlót tudhatta volna Havet kisasszony, hogy ő és Debora mily egyszerű egyének voltak és milyen nyugalmas életet folytattak?

Igaz, hogy Dick igyekezett ezeket a dolgokat a jegyesével megértetni, sőt azt is sugalmazta, hogy a legegyszerűbb kosztümjét vegye fel és Hortenz a beleegyezés látszatával hallgatta végig, mert, ha lehetséges volt, ő mindig elkerülte az érvelődést. Azonban Dick most észre vette, hogy jegyese pompásan volt öltözködve; gyémánt csillag tűndöklött a haja között, kivágott dereku ruhát viselt, míg a másik két lady nyakig gombolót vett fel és hosszú uszálya a padozatot sepepte. A csodálkozó Debora kisasz-

czafolatban nem részesültek, hanem a kormány csak meg nem okolt akaratnyilvánítást állított velök szembe. Ellenkezik a parlamenti kormányzat szellemével is az indennitv tárgyalásba olyan kormány részére, a melynek nyomban bekövetkező lemondása előre be van jelentve.

Ily körülmények között az ellenzék ragszkodik az indennitv kérdésében eddig elfoglalt álláspontjához.

A négyek tanácsa.

Ma délután 4 órakor ült össze az a négyesbizottság, a melynek kiküldetésében a kormány és az ellenzék pártközi konferenciája megállapodott. Az ellenzék már tegnap megnevezte a maga kiküldöttjeit Horánszky Nándor és Győry Elek személyében; a kormány azonban az ő két emberének a megnevezését halogatta az utolsó perczig. Közvetlenül a négyestanács összeülése előtt tudták csak meg, hogy a kormány delegáltjai báró Fejérváry Géza és — gróf Tisza István. A gróf Tisza kiküldetése kellemetlen feltűnést okozott az ellenzéken. Ma este az ellenzék klubjaiban valóságos felháborodás volt a miatt, hogy a béke megkötésére éppen a harcipárt legexponáltabb képviselőjét küldte ki a kormány. Ezt egyenesen provokálásnak vették és azt várták, hogy már ma megszabadnak a tanácskozások. Nem tudták más magyarázatát adni ennek a kiküldetésnek, mint azt, hogy Bánffy mindenképpen szakítani akar.

Ez a várakozás ma nem valósult. A négyes bizottság összeült és késő estig tanácskozott, azután holnap délelőtre határozta el a tanácskozás folytatását; sőt nemcsak, hogy nem történt szakítás, hanem meg is egyeztek a kuria bíráskodás dolgában, a mi egyébiránt jóformán magától volt érthető, mert nevezetesebb eltérés a két fél közt már eredetileg sem volt.

A borhamisítók ellen.

Budapest, febr. 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műbor törvény végrehajtása ellen irányuló újabb mozgalommal szemben, szükségét látta annak, hogy e fontos kérdésben a hamisítatlan gazdaközvélemény megnyilatkozásának módot és alkalmat adjon. E célból ült össze ma az egyesületi szőlőszeti és borászati bizottsága Bernáth Béla elnöklésével, hogy szövegezzék azt a javaslatot, amely mint a bortermelők állásfoglalása a gazdasági egyesületek országos szövetsége után a kormánnyal kifejezésre jusszon. Már maga az előkészítő-értekezlet méltóan juttatta kifejezésre az ország összes bortermelőinek amaz egyhangu meggyőződését, hogy a műbor-törvény jelenlegi végrehajtása az egyedüli biztos módja a borhamisítás kiirtásának, a magyar bor hírneve visszaszerzésének

szonyáról ez az asszony állott szembe. Olyan volt és úgy mozgott, mint egy királyné.

Forresternek az a kellemetlen érzete volt, hogy talán inkább kezet kellett volna Hortenznek csókolni, mint azt barátságosan megrázni és mintha az ezt a hódolatot megvárta volna tőle. Azonban vendégének a páratlan szépsége csak igen csekély vonzerővel bírt reá. Ő azon férfiak közé tartozott, kiknek a nők iránti tisztelete mérsékelve volt azon kívánság által, hogy azoknak oltalmazója legyen. A magas, erőteljes Hortenznek nem volt meg az a hatalma Forrester Miles felett, mit egy szelid, kirelő szemű kis nő gyakorolt volna reá. Mert ő előtte az asszony legnagyobb ereje a gyengeségében rejtett. Egy asszonynak csendesen, feltűnés és fitogtatás nélkül szolgálatára lenni, kellemes volt neki.

Néha, éberálmaiban egy olyan időről voltak víziói, midőn az olyan szolgálat nemcsak kellemes szolgálat volna, hanem valóságos öröm. Azonban ő harminczhárom éves volt és azt az eszményi nőt még nem találta meg. És nem is tért ki a rendes utjából, hogy azt keresse. Az ő élete teljesen el volt foglalta; hivatalánál fogva műteipész volt, de irodalmi hajlammal bírt. Esténként ennek engedte át magát és az vigasztalására szolgált. Absztrakt tárgyakról írt és egy bizonyos hétilap elfogadta a cikkeket, a közönség pedig olvasta, mert szerencsés könnyű stílusa volt, ámbár a tárgy száraz volt.

Ebéd alatt — mely rosszul sikerült, mert Debora nem volt jó gazdasszony — Forrester, a ki a sült felszoldelés szokatlan feladatával volt elfoglalva, igyekezett magát Hortenz előtt kellemessé tenni. Először ugy beszélt, a hogy neki természetesen jött, de ugy találta, hogy nem értették meg egymást; ekkor egy kis könnyű társalgást próbált.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Február 13.

Egy modern Antonio.

— Angol regény. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

II.

(Folytatás.)

(8)

Forrester kényeztetőleg érinté a testvére vállát.

— Debora, a te szíved nincs olyan rosszul, a hogy te képzeled, — mondá.

— Nincs olyan rosszul! — kiáltá a néneje. Oh, Miles, hogy tudod azt mondani? Kis fiu korodban olyan meleg érzelmű voltál; azt gondoltam, hogy éppen olyanoknak nősz fel. És nem csalódtam. Te Marrable Rikhárdal vele tudsz érezni; te mindent meg tudsz érte tenni, még ebédet is adni, ámbár tudom, hogy éppen olyan terhedre van ezt tenni, mint nekem. Csakhogy természetesen neked nem kell a leves és a hal, meg a csemegék után nézni és arról, hogy mit illik és mit kell az embernek enni adni, nincs több fogalmad, mint egy macskának. Mondom, hogy te tudsz Marrable Rikhárdal rokon-szenvezni, de nem tudsz velem érezni, ámbár én a te saját édes testvéred vagyok és be kell ismerned, hogy inkább anyád voltam, mint testvéred.

— Debora, én azt készséggel és hálással ismerem el, — viszonzá Miles. Biztosítalak, hogy nem volt szándékomban az érzelmeidet megsérteni.

Az ifju egy pillanattal neveltséges zavartottsággal nézett a testvére. Debora-

nak sűrűn hullottak a könnyei és kezét még mindig az oldalán tartotta. Mielőtt Miles ismét megszólalt, eszébe juttatta magának, hogy Marrable a legrégibb gyermekkori barátja volt, hogy az felkérte őtet, hogy a jegyesét hívja meg ebédre, hogy nem volt semmi ok, a miért Havet kisasszonyt melőzzék és hogy Dick sörte érezné magát, ha ő vissza vonná a szavát. Még ekkor is adott magának egy pillanatnyi haladékok, azt arra használva fel, hogy kalapját a csarnokból ki hozza. A kezében tartotta a kalapját és zavarodottan forgatta.

— Debora, én kimegyek a háztól — mondá.

Egy óra mulva visszajövök. Aztán, szilárd hangon — péntekhez egy hétre hét órákor! Havet kisasszony, Benson Tom és a nővére, Cochane ur és a felesége!

A többi a te dolgod és biztos vagyok benne, hogy nálánál senki sem tudná azt jobban eligazítani.

Egy pillanatig megállott, azt reménylve, hogy Debora felnéz és válasza érdemesíti, habár az egy tagu „Igen” szóval is. De a helyett egy mély zokogást hallott. Midőn Forrester betette maga után az ajtót, egy káromkodást mormogott és az utcára érkezve olyan gyorsan ment, hogy a mellette elhaladó kíváncsian néztek reá vissza.

— Egy vagy két hétre a vidékre kell mennem, — mondá magában. Az ilyen jeleneteket nem tudom sokáig kiállani. Szegény öreg Dob, most ő jól kiserja magát! Azonban „a szegény öreg Deb” nem gondolt a sirásra.

Abban a pillanatban, midőn testvére kitétte lábát az ajtón, kiegyesíttette magát, le-simitotta a haját és előkereste a „Minderről kérdezősködj bennem” című könyvet. Az volt a fogalma, hogy egy nyolcz személyre való ebédhez kellő utasítást talál abban. Az-

s ezért egyaránt érdeke a termelésnek, a tisztességes kereskedelemnek és a fogyasztásnak.

Az értekezleten az ország minden nevezetesebb borvidéke képviselve volt. Rubinek Gyula, a bizottság előadója határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben vázolta a műbor-törvény történetét s az az akciót, mely a borhamisításnak polgárjogot kíván szerezni.

Az előadót után a széles mederben folyó vitában részt vettek: Fülöp Jónás Pozsonyból, Buzáth Lajos Egerből, Mayer Ferencz Andor Tolnából, Makfalvay Géza Somogyból, Bertalan Alajos Somogyból, Buzáth Ferencz Beregszászról, Kosinszky Viktor Arad-hegyaljáról, Lázai Szabó László Tokajhegyaljáról, dr. Szabó Gyula Miskolcra, Szobogya Bertalan Királyhalmokról, gróf Királyi Sándor, továbbá Hortelendy Ferencz Zalából, Hammersberg Jenő Tokajhegyaljáról, valamint Dobokay Lajos miniszteri tanácsos, mint a földmívelésügyi miniszter képviselője stb.

A felszólalók mindegyike elismeréssel adózott a földmívelésügyi miniszternek, hogy a kellő szigorral jár el. Az előadó részéről benyújtott határozati javaslatához részletesen hozzászóltak s módosításokat valamenynyien javasoltak. Gróf Károlyi Sándor különösen meleg szavakkal fejezte ki elismerését a földmívelésügyi miniszternek, s egyúttal felhívta az összes jelenlevőket, hogy vidékükön hassanak közre egészségese közvélemény keltésére s igyekezzenek a megvásárolt sajtó hamis közvélemény keltésére irányuló törekvést ellensúlyozni. Gróf Károlyi Sándornak ez a felhívása élénk visszhangot keltett a jelenlevőkben.

Dobokay Lajos, a földmívelésügyi miniszter képviselője szólalt fel ezután. A borvizsgálatokhoz — ugymond — igen nagy gyakorlat szükséges, s ahoz minden vegyész nem is ért. Felszólalásának legfontosabb része az az enunciació volt, amelyet a földmívelésügyi miniszter nevében tett. A földmívelésügyi miniszter képviselője megjelenvén — ugymond — van szerencsém kijelenteni, hogy a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tiltamazásáról szóló 1893. ZZHL. törvényczikk végrehajtása terén a kormány nem tett és nem is szándékozik tenni oly intézkedéseket, melyek akár általánosan, akár különlegesen a reális bortermelők, vagy a reális borkereskedők ellen irányulnának. Éppen ellenkezőleg, a kormány minden intézkedésének ezen a téren egyedüli célja az, hogy mind a termelés, mind a kereskedelem jogosult érdekei az idézett törvény rendelkezései által szolgáltatott eszközök és módok rendszeres és következetes alkalmazásával egyformán egyaránt megvédessenek, megvédessenek azok ellen, akik a fennebb említett érdekeket megtámadják azzal, hogy mesterséges bor készítésével és forgalombahozatalával a törvényt kijátszák. Ezzel az állam védelmezi egyszersmind a fogyasztók millióinak érdekeit is, mert ha sikerülni fog a mesterséges borok készítésének gátat vetni, ez a közegészségügyi és közéletelméleti viszonyokra is felelő kedvező kihatás. E céljának elérésére az állam alkalmazza és alkalmazni fogja mindazokat az eszközöket, amelyek használatára a törvény felhatalmazást ad. Ha egyik vagy másik hatóság a törvényt által meg nem engedett módon, azaz alapos gyanu, vagy teljesen megbízható feljelentés nélkül járt el, az ily eljárás a földmívelésügyi miniszter rosszálja.

Az akciót ugyanis megbénítani csak az volna képes, ha a végrehajtásnál oly vizsszaságok fordulhatnak elő, melyek alkalmazásuk volnának a közönségnek a törvénybe vetett bizalmát megrendíteni. Ezért a földmívelésügyi miniszter már előzetesen megette ily arányban a szükséges lépéseket. A mi magát a törvény végrehajtását s a cél elérését — tudniillik a borhamisítók üldözését s a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának megállítását — illeti, e tekintetben a miniszter tántoríthatatlanul ragaszkodik ahhoz az elvi álláspontjához, hogy a törvénynek érvényt kell szerezni s ebben magát semmiféle támadás által megingattatni nem fogja.

A bizottság a benyújtott javaslatot a következők szöveggel fogadta el:

Mondja ki az igazgatóválasztmány, hogy:

1. Örömmel vesz az egyesület tudomást a műbortörvény és annak végrehajtási rendeletének erőlyes keresztülviteléről és örömmel tesz tapasztalatokat arra vonatkozólag, hogy a borhamisítók elűzése az ország több vidékén a legutóbbi időben a borárak emelkedését vonta maga után és reményt nyújt arra, hogy a szőlőtermelők nagy áldozatokkal létesített új ültetvényeiknek hasznát is fogják látni és mely a tisztességes kereskedelem jogait is megóvjá.

2. Feliratot intéz a kereskedelemügyi és a földmívelésügyi miniszterekhez, amelyben egyrészt az egyesület főtíi véleményét tudomásukra hozza, másrészt hálás köszönetét fejezi ki a törvény és a rendeletek szigorú végrehajtásáért.

3. Megütközéssel látja azt az ellenáramlatot, mely a legutóbbi időben, hamis közvélemény keltésével, a bortörvény és annak végrehajtását meggátolni, diskvalifikálni igyekszik.

4. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület sajnálkozással látja a borkereskedelem elhajlására vezető törekvést, a melylyel szindikátusszerűleg bojkottálni akarják a termelőket és arra akarják rávenni a vidéki borkereskedőket is, hogy a termelőktől bort mindaddig ne vásároljanak, a míg a bortörvény szigorú végrehajtása fel nem függesztetik.

5. Felhívja a borenlenőrző bizottság elnökeit, hogy a borforgalmat a végrehajtási rendelethez biztosított jogukhoz képest

ellenőrizzék, a közérdekében reájuk bízott föladatukban személyesen eljárjanak és azokban a megyékben, a melyek a borenlenőrző-bizottságok működésére még szabályzatot nem alkottak, hassanak közre, hogy ezek a szabályrendeletek mielőbb megalkottassanak.

6. Feliratot intéz a földmívelésügyi miniszterhez, hogy az 1896. évi V. törvényczikk első fejezetében rendelkezésre bocsátott 1.200.000 forintból, a melynek rendeltetési céljai között a pince-egyesületek, illetve borértékesítő szövetkezetek is fel vannak említve — minél előbb bocsáson nagyobb összeget, ily borértékesítő szövetkezetek létesítésére, illetve adjon utmutatást a gazda közönségnek ily szövetkezetek létesítésére.

7. Hogy a borvizsgáló bizottsági tagok száma szaporíttassék, hogy a bizottságok több osztályra oszta működjenek és így gyorsabban mondjanak véleményt. Hasonlóképp szaporítsa a vegyvizsgáló állásokon a vegyészek számát.

8. A borvizsgálat díja tizenhat forinttal tulmagas s az magánosoknál maximumán két forintban volna megállapítandó.

9. Tekintettel a borvizsgáló szakértő bizottsági tagok gyakori igénybevétele, kívánatos, hogy a vidéki tagok utiköltségei a büntetés-pénzekből fedeztessenek.

10. Felkérőndők az összes gazdasági egyesületek, hogy a fenti határozatokat magukévá téve, hasonló értelemben írjanak föl a földmívelésügyi, illetve a kereskedelmügyi miniszterekhez.

11. A külföldről behozott borok minőségeért mindig a tulajdonos felelős.

12. A vasúti állomásfőnökök utasításának, miszerint a borkereskedők számára érkezett áruk fuvarleveleibe a borenlenőrző-bizottságoknak betekintést engedjenek.

Végül az elnök köszönetet szavazott és elismerését fejezte ki az egész értekezlet nevében a földmívelésügyi miniszternek, kijelentve, hogy bizalommal tekint a műbortörvény szigorú végrehajtása tekintetében jövő működése elé.

Zászló bontás.

Kolozsvár, febr. 13.

Kolozsvár város második választó kerületének függetlenségi párti polgársága tegnap délután a Torna-vivoda nagytermében óriási lelkesedés között tartotta meg képviselő jelölő nagy gyűlését.

A gyűlés ideje d. u. 3 órára volt kitűzve, de már 2 órakor nagy tömegekben gyűltek a választó polgárok és a hazafias érzésű ifjúság ugy, hogy jóval 3 óra előtt már a nagy terem, a karzat és az összes mellék helyiségek zsufolásig megteltek anynyira, hogy sok százan már egyáltalán nem juthattak helyhez, s e külső téren és az udvaron foglaltak állást.

Az óriási közönség magatartása mindvégig épp oly lelkes, mint komoly és méltóságos volt. A hazafias lelkesedés tüze égett az arcokon és lángolt a szivekben. Mindenki érezte, hogy ezen a gyűlésen az igaz hazafiaság a függetlenség és szabadság oltár tüzeit gyújtják fel s a tűz lobogó fénye mellett sorakozik a független polgárság a Haza és az alkotmány védelmében.

A gyűlésen elmondott hazafias beszédek magasra verték fel a lelkesedés hullámain. Ez nem mesterségesen előkészített, hanem, önkéntes megnyilatkozás volt a hazafias érzésnek, a mely tegnap diadalt ült.

A gyűlésen ott volt Kolozsvár város függetlenségi polgárságának színe-java és nagy számban a lelkes ifjúság. Az emlékezetes gyűlés lefolyásáról ezekben tudósítunk.

*

Tisztelgés Pázmándynál.

A függetlenségi párt intéző bizottságának egyszerű hírlapi felszólítására többen mint százan jelentek meg a II. kerület választó polgárai közül Pázmándy Dénesnél tisztelogni.

A tisztelgés a Központi Szállóba disztermében tegnap délelőtt 11 óra után folyt le. Pázmándy, midőn barátaitól kísérve megjelent a teremben, a választó polgárok zajos éljenzésben részesítették.

A párt részéről igen szép heszédben dr. Tutsek Sándor üdvözölte Pázmándy, ki a párt hívének engedve lejött Kolozsvárra, hogy itt a függetlenségi eszmét győzelemre vinni segítse.

A lelkes éljenzésektől kísért beszéd után Pázmándy megköszönve a szívélyes üdvözlést, kijelentette, hogy ő soha sem tért ki azon kötelességek teljesítése alól, melyeket a választó polgárok raktak vállaira s most is tisztelettel hajol meg s kolozsvári függetlenségi párt kívánsága előtt. Ezuttal nem szól bővebben, de annyit már most jelezhet,

hogy ő, ki teljes életét a közügynek szentelte, ezután is csak hazája és polgártársainak javát fogja munkálni. Szünni nem akaró éljenzés felett e szavakra s ezzel a tisztelgési aktus véget ért.

A jelölő gyűlés.

A gyűlést három óra után néhány perccel nyitotta meg Benel Ferencz ügyvéd, a kolozsvári függetlenségi párt elnöke általános érdeklődés között. Rövid, de lelkes megnyitó beszédében előadta, hogy a párt intéző bizottsága kötelességének tartotta a választó polgárság óhajtatásának eleget tenni s a második kerület megüritlt képviselői állására jelöltről gondoskodni, a melyet a zászló becsülete érdekében is megtenniök kellett. Az intéző bizottság a választó polgárságra bizza, hogy megválassza a maga jelöltjét s a mai gyűlést azért hívták össze, hogy a polgárság e jogát szabadon gyakorolhassa. Kéri a polgárságot, hogy a jelölés érdekében tegyék meg a lépéseket. Az intéző bizottság a mai sulyos politikai helyzetre tekintettel kötelességének tartotta gondoskodni arról, hogy olyan férfit jelölhessenek ki, a ki teljesen alkalmas arra, hogy a polgárság a maga jogait reá ruházza. Kéri tehát a gyűlést, hogy a jelölést ejtsék meg.

Az elnöki megnyitót követő lelkes éljenzés után Koleszár Sándor ügyvéd, a pártnak e tevékeny és lelkes tagja lépett elő, s lényegében a következő hazafias szellemű, nagy lelkesedést keltő tartalmas és magvas beszédet mondotta.

Mélyen lekötelezve érzik a választó polgárok a magukat a párt intéző bizottsága iránt azért, hogy a jelölés megejtésére alkalmat adott. Jól tudja a polgárság, hogy a népképviselőtanak alapuló parlamentre van bizza az ország sorsa. Most csak fájdalmasan érinthet mindenkit ha látja, hogy a jelenlegi kormány a parlamentet egészen magához ragadta, holott épen a parlament volna arra hivatva, hogy a kormány tényeit ellenőrizze. A magyar közjog nem ismer olyan törvényt, mely feljogosítaná a kormányt arra, hogy a választásokat erőszakosan és a maga céljai szerint intézze. Már pedig a legközelebbi multban olyan választások voltak, a melyeket maga Bánffy Dezső, a kormány feje meg nem engedett eszközökkel vezetett sez uton épen ama jobb elemeket zárta ki a parlamentből, a melyek ezt az ellenőrzést gyakorolták volna.

Ennek az lett a következménye, hogy még gazdasági önállóságunk utolsó ronsait is eljártszani igyekezett a kormány azzal, hogy Magyarországot Ausztriába olvassza.

A szabad szót a parlamentben elfojtatták, s csak az ellenzék hazafias törekvésein mult az, hogy a nemzet jogait a kormány sem utasíthatta el. Az ellenzék alkotmányvédő küzdelme előtt a kormány nem hajolt meg, s belekényszerítette az országot a mai törvénytelen állapotba.

Részletesen ismerteti, hogy mit akar az ellenzék elérni az általa megállapított békéfeltételekkel. Akarja azt, hogy tiszta választások legyenek, a parlament sikeres tevékenység fejthessen ki, a vályszói jog kiterjesztessék és Magyarország gazdasági önállósága megoltalmaztassék. Ilyen körülmények között a nemzet polgárságának arra kell törekednie, hogy az ország önállósága és függetlensége a parlamentben arra hivatott madatariusok által hatályos védelemben részesíttessék.

Ezért nekünk is oly férfit kell választanunk képviselőnkké, a ki a függetlenségi párt programját magáévá teszi, s a ki a párt elveinek megvalósítására törekszik. (Viharos éljen.)

Mi — ugymond — őszintén óhajtjuk, hogy a felség joga alatt élő két külön állam önállóan és szabadon fejlődjék. A pártnak ez mindig egyik program pontját képezte.

A gyűlés elnöke már a megnyitó beszédjében utalt arra a férfura, a kire a képviselőletet gyugodt lélekkel rábizhatjuk. Ő ugy ismeri Pázmándy Dénest (percekig tortó éljenzés és taps) mint a szabad eszmék tántoríthatatlan bajnokát.

Pázmándy nem új ember a politikai közéletben. Ő már eddig is sokat tett ez érdekében, s több mint 20 évi keserves küzdelemben mindig a párt legjobbjai között harczolt a nemzet függetlenségéért nem csak benn a házban, hanem a művelt külföldön is. Több ízben a maga helyes információival igyekezett a külföldet felvilágosítani, s jóindulatukat számunkra megnyerni, azzal, hogy a reánk szórt rágalmakat kellő értékre szállította le.

Ezenkívül igen eredményes működést fejtett ki Pázmándy — még pedig minden felkérés nélkül, egész őszintén — a kolozsvári nemzeti színház érdekében is és éppen ilyen önzetlenséggel szólalt fel mindig a kolozsvári egyetem kifejlesztése dolgában is valahányszor erre alkalom kínálkozott. Ő tehát olyan férfi, a kinek már nagy és elismert multja van s ebben mi teljes garanciát látunk a jövőre nézve is. Szónok be-

széde végén lelkes szavakkal ajánlja a kerület képviselőjének Pázmándy Dénest. (Viharos, percekig tartó éljen, taps. Szónokot számonosan üdvözlík.)

Az éljenzés elszűnte után elnök felkérése következtében Szabó Samu tanár vezetés alatt Magyary Mihály, Koleszár János, Butyka Ferencz és Szucsáki Imre választó polgárokból álló küldöttség ment el a jelölt meghívására.

Pár percz mulva megjelent a küldöttség élén Pázmándy Dénes. A polgárság riadó és hosszantartó, lelkes éljenekkel fogadta, mely alig akart elszűnni. Pázmándy mélyen meghatva állott percekig szótlanul, míg végre elült a zaj s a jelölthöz

Benel Ferencz pártelnök intézett szívőből jövő, meleg hangu üdvözlő szavakat; tolmácsolta a polgárság szeretetét és ragaszkodását s kérte, hogy mint a polgárság jelöltje fogadjja el a jelöltséget s jelentse ezt ki a jelölés előtt.

Erre általános nagy érdeklődés és viharos taps és éljen között kezdte meg beszédjét

Pázmándy Dénes.

Valahányszor a Királyhágon átlép — ugymond — mindig dagadó kebelrel teszi ezt, mert Erdélyben egy egész történelem áll előtte, nagy alakokkal, a kik Erdélyből vitték mindig magukal Magyarországra a hazafiaságot, a lelkesedést, a közsabadság intézményeit, az itt megszerzett dicsőséget és a hamisítatlan magyar érzelmeket.

Am ezek a szép, ezek a nagy idők — fájdalom elteltek. Ma már a régi Erdély csak Bokros Eleket és Bánffy Dezsőket importal az anyarszágnak. (Levelük; abezug, szégyen — gyalázat!) Ez meghamítása a régi igaz magyar szellemnek. Most Magyarországból kell Erdélybe jönni, hogy ezt a szép országrészt felrázzák az apáthiából, s odaidézzék arra a nagy nemzeti csatára, a melyet legujabban a parlament ellenzéki pártjai vivnak a nemzet veszélyezhetet alkotmányáért. Óriási lidérczynomastól kell megszabadítani a nemzetet ennek a küzdelemnek a keretében (Éljenzés). Ő — ugymond — nem azért jött Kolozsvárra, hogy konkolyt hincsen, hanem, hogy a polgárok jobb meggyőződéséhez szőljön, s az elméket megvilágítsa. Az ellenzék politikáját szükségtelen neki — így szól — Kolozsvár művelt polgársága előtt részletesen kifejtenie. Annyit mondhat, hogy bár az országban sokan nem osztják a párt nézeteit és elveit, de ha valaha, ugy most van legnagyobb szükség arra, hogy a parlamentben a függetlenségi párt megerősödjék, mert ennek a pártnak lehet köszönni most is azt, hogy a kormány alkotmányellenes merényletével szemben az összes ellenzéki pártok tömörültek s a harczot elszántan folytatják. (Zajos éljenzés és taps.)

Ma az idők oda jutottak, hogy a pártnak még ama kevések a megtartásáért is, melyet még birunk — elszánt küzdelmet kell folytatni. Még azok is, a kik Deák Ferencz művében az új magyar állam alapjait látták lerakva, tapasztalhatják, hogy a jelen kormány és pártja meg ezt az alapot is átakarja játszani az osztráknak. (Gyalázat! Le velük!) Ma még a Deák művét is megtámadják s a 48-as alkotásoknak még a nyomait is kiirtani törekednek.

A kormány sok millió forinttal vásárolta össze országszerte a szavazatokat és alakított ily módon parlamenti többséget, a melynek segítségével létesítsen egy új kiegyezést, melynek keretében Magyarország egyszerű gyarmatává válnék Ausztriának.

Ilyen czélból alakított parlamentben mondták ki Lengyelország és Izland telosztását. Most nálunk akarják ezt megismételni. Az a hires ischli záradék egyenesen erre mutat. (Gyalázat!)

Ebben az országban ma semmi joga sincs a polgároknak. Mindent a hatalom ragadt magához. Valóságos patentális ország lettünk, mert most nem törvényekkel, hanem patensekkel kormányoznak. Egyni jogot itt nem ismernek, az országot békóba verték jogilag és most készítik elő a gazdasági kifosztást.

Bánffy ezt akarta megcsinálni Ischl-ben, a mely híres kiegyezési záradék szerint örökös vámegységet teremtettek volna. (Szégyen gyalázat!)

Az ellenzéknek e merénylettel szemben csak egy kötelessége volt és egyetlen fegyvere az — *obstrukció*. (Igaz, helyes! Viharos éljen.)

Ez tisztán az önvédelem jogosult fegyvere. (Ugy van!)

A hol nincs szabadválasztás, ott nem szabad a parlament. Azt óhajtja, hogy ha Magyarországon bármily uralom is következík, az legyen alkotmányos és respektálja a közsabadsági jogokat. A jelen kormány alatt a párturalom ugyszólva állandósította magát. Ez kizár minden nemes versenyt, lehetetlenné tesz minden egészséges fejlődést. (Igaz, ugy van!)

Ez egy olyan ferde helyzet, a mely Európá egyetlen államában sem található fel.

Neki ugy szól — nincs miért kimerítő — programot adnia ma. A mit a közpályán eddig tett, azt ismerik, s a minő elveket eddig vallott, azt teszi a jövőben is. (Viharos éljenzés, taps.) Ő nem ígér semmit, a polgárok maguk is megszerzik azt, a mire nekik, s az országnak szüksége van. Szószólója volna ő a parlamentben is minden jogos érdekeknek akkor is, ha nem is jött volna ide. Kolozsvár város fejlődését országos érdekek tartja. (Tetszés éljenzés.)

Általában csak látja, hogy ma nagyot változott a világ.

Igen sokan a közélet tényezői a választók vállain át feljutnak a magasba, s ott strébereskednek. A borban a tréber leülepedik, a stréber pedig az emberek közt felszáll. Ez a különbség.

Magyarországon most nem Bach, hanem a — *rebach* kormányoz. (Igaz! Ugy van!) A nemzeti önkény, a párturalmi és hatalmi rendszer ellen kell most elszánt harczot küzdeni. Szólónak volt alkalmá egyszer a hirdett Bach-hal beszélni. Egyebek közt azt jegyezte meg előtte, hogy ő a kormányzati ideje alatt egy dolgot felejtett el, azt, hogy nem — *magyarul kormányzott*, hanem német akart lenni. Most Bánffy magyar köntösben, magyar bajusszal (Óriási derűtségek) osztrák politikát csinál. (Abezug! Le vele!)

Szólo szerint a bizalmat a nemzetben nem szabad előlni. Hiszen több apróbb nemzet a szomszédságunkban él és fejlődik és mi, 18 milliónyi nemzet nem tudunk ez uton haladni, mert a kormány szándékosan terjeszti a kishitiséget. (Szégyen! Gyalázat!)

Szólo bizik az ország jövőjében, mert érzi, hogy erős az ország s ezzel csak impónálnia kellene, nem pedig rabszolgaságban sanylódnia. (Viharos éljen.)

A kormány rendszeresen arra töreszik, hogy a magyar ne állhasson a maga lábán, s hitele a maga lábán, s hitele a külföld előtt lerontassák. Holott ez országnak meg van az alapja a fejlődéshez, ereje a felvirágzáshoz csak a rajtunk rágódó penészt kell kiirtani. Egyesülnünk kell arra a czélra, hogy Magyarországot nemzeti állammá kiépíthessük, erős magyar szellemben. Ez a főideál a melyet megvalósítanunk kell. (Ugy van! Lelkes éljenzés.)

A nemzetiségi kérdéstről elmondja, hogy ő Európá több államában megfordult; minde-nikben vannak nemzetiségek, ámdé azokban nem hallanak nemzetiségi kérdésről, mert a hol erős az állam és a hazaszeretet ki van fejlődve, s a hol a nemzeti élet erős alapon áll, ott nemzetiségi kérdés nincs. Különben is az egész nemzetiségi kérdést egy tollvonással el lehetne intézni. Ki kell mondani, hogy Magyarországon csak állampolgárok vannak, egyenlő jogokkal, s a kinek nem tetszik ez az állapot, az keresen más hazát magának. (Igaz, ugy van!)

De a mit itt él, mint állampolgár mindenki respektálja az állami akaratot. Nálunk most a nemzetiségi kérdést is ijesztgetésre használják fel: hogy a mennyiben valaminem adnak meg a nemzetiségeknek, a logika az, hogy ugyanazt vegyük el a magyartól is. Szólo nem fél a nemzetiségi kérdéstől, csak arra kell törekedni, hogy a külön nemzetiségi tömörülések meggátoltassanak. (Helyes, ugy van!)

A választási jogot illetőleg szólónak az a nézete, hogy e jogtól senkit elzárni nem lehet. Óhajtja a választói jog kiterjesztését a cenzus leszállításával, s a titkos szavazás behozatalával. (Viharos éljen.) Óhajtja, hogy az autonómia minden igazgatási ágazatban fenntartassék. Törekedni kell arra, hogy a parlamentbe olyan egyének jussanak, a kik már kiállotték a tűzpróbát a közéletben, s aravallóságukról tanuságot tettek.

A parlament mai összeállításában csak *börze*, a hol adnak, vesznek, s a hol a kormány többsége vakon engedelmeskedik a hatalom parancsszavának.

Nagy baj az, hogy nincs Magyarországon *önálló hivatalnoki kar*. Be kell feltétlenül hozni a *közszoigalmati pragmatikát*. (Helyes, éljenzés.) Senki a hivatalnoki karban üldözésnek kitéve ne legyen s mindenki szabadon juttathassa érvényre a nézetét és akaratát. A hivatalnokok leginkább tudják, mit tervez kormány, mert hiszen azon a konyhán foglalkoznak, a hol a hatalom főzi a terveit, legpontosabban értesülhetnek mindenről, ezért kívánatos, hogy a hivatalnoki kar a hatalom békóiból kimentessék.

Változtatni kell a *nyugdíjazási rendszeren* is, mert az mégis csak rossz rendszer, hogy munkaképes hivatalnokokat idő előtt nyugdíjazzanak, a kik más életkőrbén, mások elől szedik el a megélhetés eszközeit.

Változtatni kell az *adórendszeren*, melynek az a következménye, hogy nálunk az élet *aránytalanul drágább*, mint bármely államban. Mindenütt könnyebben élnek az emberek, mert nincs az élelem és itálemű

oly aránytalan fogyasztási adókkal terhelve, mint nálunk. Ezért nem bologul az iparos, a kereskedő, a munkás és a hivatalnok osztály. Erre nézve igen érdekes esetet beszélt el. Egy alkalommal Sopronban járt. A vendéglőben a pinczérnek azzal a kijelentéssel adott borralvót, hogy azzal igyék egy pohár soproni sört. A pinczér erre azt válaszolta, hogy ő nem iszik Sopronban sört, hanem Bécsújhelyen, mert ott a soproni sör 6 kr, míg Sopronban ugyanazt 11 krajczárért mérik. Ez is bizonyítja, hogy nálunk a túl magas fogyasztási adók teszik drágává a megélhetést.

Ezenkívül az adókiróvnálna a kormányközögek nem az adóképeséget, hanem az adózók politikai értelemjét mérlegelik, s ezért van a sok aránytalan megterhelés. (Igaz, ugy van!)

Nyílt arczzal áll — ugymond, a választók előtt. Egész élete és működése a nyilvánosság előtt folyt le.

A kritikától soha sem félt, viszont egész életében szabadon élt a kritika fegyverével. Ezentul is mindig a Hazáért és az országért akar dolgozni és élni és ugy ál, a mint eddig élt az esetben is, ha megválasztják, akkor is, ha eredménytelen lesz a küzdelem. Rajta a hatalom nem fog erőt venni; ő sem magát, sem jogait *áruba nem bocsátja*.

Beszéde végén oly hatalmas éljén riadál és taps zúdult fel, a mely alig akart elszűnni. A lelkes közönség valósággal tombolt a lelkesedésben és igen sokan a podium felé tartottak, s melegen üdvözölték Pázmándyt fényes szónoki sikereért.

Sok pereztelt el folytonos óvácziók közt, míg végre nagy néhezen tudott szóhoz jutni:

Dr. Váradi Aurél, a ki nagy lelkesedéssel fogadott beszédében élénk színekkel vádolta a kormány alkotmány és erkölcsügyi politikai rendszerét, s azokat a veszedelmeket, melyekbe a kormány politikája sodorja az országot. Beszéde végén melegen üdvözölte Pázmándyt, mint a szabad eszmék elszánt bajnokát s buzdította a polgárságot, hogy sorakozzanak a kibontott zászló körül, s szívvel lélekkel segítsék diadalra jutni a zászlót és Pázmándy jelöltségét.

Sűrű éljen és taps hangzott fel Váradi nagyhatású beszéde után.

Ekkor sokan a választók közül hallani akarták a podium mellett álló gróf Bethlen Bálintot, a ki engedve a közöhangtának, fellépett az emelvényre.

Mikor a közönség megpillantotta a hazafias szellemű és lelkes főúr dőlczeg alakját, perczeleg tartott riadó éljenzésben tört ki, ugy, hogy csak későre kezdetett a beszédjéhez.

Beszédét azzal kezdi, hogy bár nem a város polgára, nem ennek lakosa, de Kolozsvár független gondolkozása polgárai között mindig otthon érzi magát. Merészesz töle az elhangzott kétremek beszéd után felszólalni, de nem fojthatja el magában a vágyat, hogy néhány szóval kijelentse, hogy részt vesz a hazafias mozgalomban.

Tekintete — ugymond — örömmel áll meg a 48-as idők itt ülő nagy alakjain, e nemes ősz polgárokon és hátuk mögött sorakozva a nemzet ifjúságán. Amde nem látja a közhivatalnokai kart képviselve, mintha ezek nem is léteznének a hazafias ügyek számára. Ez szerinte csak azt bizonyítja, hogy a nemzet két táborra van szakadva: a hivatalnokai elem és az adózó polgárságra. Ezen az alapon segíteni kell. Az alkotmányvédő polgároknak élénken lobogjon a hazafias tűze. És örömmel látja, hogy mily gyönyörűség az, a mikor a polgárság lelkes hazaszeretete ily fényes jelekben nyilatkozik meg.

Az alkotmányt kell erősíteni azzal, hogy a polgároknak fejlesszük magas fokra a hazafiaságot. A mai gyűlésen ezt a nemes érzést látta megnyilatkozni, s ezért lelke egész melegegél üdvözli. Kolozsvár hazafias polgárságát, s képi tarsanak össze, virájk meg elszántan a küzdelmet s válasszák meg Pázmándyt képviselőjüknek.

Viharos eljdnzés támad e lelkes és szép beszéd után.

Mindenki éljen és tapsol e derék és hazafias főurnak.

Mikor a zaj esendesült *Benel Ferencz* pártelnök néhány szóval berekesztja a gyűlést. Hazafias örömmel és megnyugvással adják át — ugymond — a zászlót Pázmándy kezébe, s igéri, hogy a küzdelemben hazafias lelkesedéssel tartanak össze mellette, s minden elkövetnek, hogy az ügyet diadalra segítsék.

E lelkes szavakra ismét felriad az éljenzés és taps s folytonos emelkedett hangulat közt oszlik el a gyűlés.

Rendkívül érdekes képet nyújtott a torna-vívoda előtti tér a gyűlés után.

Az egész tér megtelt néppel. Minden kinek az arcán a hazafias öröm és lelkesedés tűze ég. Folyton éljenzik Pázmándyt és sűrűn abczugolják Bánffyt és a kormányt. Több százra menő tömeg folyton kíséri Pázmándyt a Széchenyi-téren, a Wesselényi-utcán és a főtéren s minduntalan felhangzik az „Éljen Pázmándy!” kiáltás. Mikor a menet a Központi Szállóig ért, a főtérről nagy tömeg csatlakozott a menethez s a szálló kapujában viharosan éljenézték Pázmándyt, a ki alig győzte köszönni a lelkes óvácziót.

A tömeg sokáig maradt együtt s csak igen későn oszlott el a szálló környékéről.

Óvácziók az utcán.

Mig a kormánypárt képviselőjelöltjeinek programbeszédeire alig tudtak 2—300 embert összehozni, addig a *Pázmándy* Dénes programbeszédjére minden nagyobb reklám nélkül 1000 és néhány százra menő sokaság gyűlt össze a Tornavivodában már a jelölő gyűlés megkezdése előtt egy órával.

Később akkora közönség gyűlt össze, hogy fele sem fért be a nagy terembe s így kénytelenek voltak az utcán tolongani.

Azok, kik be nem férhettek, Pázmándy iránti tiszteletüknek az utcán adtak kifejezést. Mikor Pázmándy a Tornavivodából kijött, hatalmas, zugó éljén fogadta. A Széchenyi-téren ezekre menő néptömeg tolongott, mely lelkes éljenzés közben kísérte a képviselőjelöltet a *Széchenyi-téren*, a *Wesselényi-utcán* egészen a Központi-Szállóáig, s ez idő alatt folyton csak ez hangzott az utcán:

— **Éljen Pázmándy Dénes!**

Pázmándy Dénes tegnapi programbeszéde ugy látszik megtette a hatást abban a körben is, melyben a tisztelt főnök urak azt hiszik, hogy a vezetőség alatt álló tisztviselői karral kényük kedvük szerint rendelkezhetnek.

Erről tanuskodik ez a levél is, melyet a mai postával vettünk:

Állami tisztviselők! Ne tagadjuk, rab-szolgák vagyunk, de hát azok akarunk e maradni mindörökre? Jól megjegyezzük ám, hogy a magyar állam tisztviselői vagyunk és nem a kormányé. Mutassuk meg hát, hogy ha eddig rabok voltunk is, nem akarunk örökre azok maradni. Magyarország intelligenciájának e nagy kontingense nem maradhat örökre rabigában. Hisz a magyar szabadságra született s így az lehetetlen, hogy annyit töméntelen tisztviselő között Magyarországon ne akadjon egy is, a ki független érzelmű legyen. Kolozsvári tisztviselők álljunk talpra és csak annak adjunk mandátumot, a ki az állam-szolgálati pragmatika híve. Ideje, hogy végre az állami tisztviselők jog viszonyai szabályozva legyenek. Gyűljünk össze, követeljük ezt és ne engedjük magunkat, hogy csak a fehér asztal mellől hitgesse-nek. Hisz senki sem tagadhatja, hogy Kolozsvárt a választásokat az állami tisztviselők döntik el. Ne fészélyezze, az állami tisztviselőt elveinek szabad nyilvánításában semmi. Legyen méltó helye és szavának sulya a társadalomban. Ha a körülmények kívánják, szavazzunk az ellenzék jelöltjére. Vagy ha gyávák vagyunk oda szavazni, maradjunk semlegsek. Tö-mörüljünk és tartsunk össze.

Egy a sok közül.

Mulatságok.

A *Dávid-Ferencz Egylet házi estélyének* Concert-programmját a bizottság már össze-állította. Tájékoztal előre jelezzük, hogy ki-válóan érdekesnek ígérkezik, lesz egy trio, melyet Rigó Anna k. a. Pákey Lajos és Kovács Kálmán, urak adnak elő, zongora dono-gány Valéria kisasszonytól, szavaltat Pálffy Anna kisasszonytól és ének Girsik Gyula ur-tól, melyet zongorán kísér Stefanides karnagy ur. A meghívók jövő héten fognak kibocsátatni.

A *kolozsvári ag. ev.* nőegylet szombaton (f. hó 11-én) tartotta meg a hagyományaihoz híven szép sikert aratott estélyét, melyen díszes közönség megtöltötte a New-York szálló földszinti termeit. Az estélyt a farsang legsikerültebb mulatságai közé sorolhatjuk, melynek elérésében nagy rész illeti meg Grätz Mornét az egylet elnökét, Czirják Albertné, Dax Adolfné, Duzsardi Antalné, Fekete Jánosné, Fabinyi Rudolfiné, Fischer Vilmosné, Gabányi Endréné, Grätz Morné, Hanaszleivics Oszkárné, Hangai Oktávné, Haasz Ferenczné, Heinrich Józsa, Hevesi Józsefné, Hirschfeld Lajosné, Ince Geróné, Jelussig Albiné, Kriza Gyuláné, Kauntz Józsefné, Kiss Sándorné, Koleszár Sándorné, Krompecher Jenőné, Kuncz Vilmosné, Leieht Jánosné, Löw Rudolfiné, Melczel Hugóné, Menyhárt Frigyesné, Nagy Gyuláné, Orbán Lajosné, Parádi Kálmáné, Pfleger F.-né, Perl Ot-tóné, Pilder Józsefné, Pohl Antalné, Pozsi Mihály-né, Puskás Béláné, Régeni Györgyné, Ritter Gusztávné, Szombathelyi Józsefné, Szecsey Istvánné,

Simond Dánielné, Schwartz Adolfné, Stojanovics Györgyné, Szutorisz Morné, Tanács Józsefné, Török Sándorné, Theil Istvánné, Tauffer Adolf-né, Versenyine Gáborné, Vermeseher Károlyné, stb. stb.

Leányok: Arz Hermin, Bányai Piroska, Benel Dorika, Betegh Irén, Bogsch Elza, Both Elza (Dereske), Cseryánszky Ella és Margit, Csiky Iduska, Csipkés Mariska, Csizsér Gusztó, Czirják Mariska és Lotti, Dax Ilonka és Vilma, Fabinyi Lili, Fischer Dóra, Gabányi Margit, Gratz Emma, Gárdoson Margit, Gölnér Etelka, Hangai Margit, Hanaszleivics Mariska, Haász Mici, Havas Sándorka, Ince nővérek, Jelussig Hermin, Jungling Hermin, Kántor Irma, Keresztély Piroska, Koleszár Erzsébet, Kriza Ilona, Krompecher Hermin és Berta, Krupecz Mánya, Kugler Mariska, Leieht Vilma, Madari Piroska, Mangesins Mariska, Málly Mariska, Melczel Elza, Nagy Józsa, Orbok Iruska, Parádi Gizi, Perl Eliz, Péter nővérek, Pilder Kornél, Pfleger Emilia és Alma, Pohl Margit és Jolán, Puskás Mariska, Schwartz Jolán, Simonffy Mariska, Stojanovics nővérek, Szecsey Margit, Szombathelyi Ella, Szabó Emma, Tauffer Róza és Lujza, Theil Stefánia, Török Leona és Olga, Vajna Juliska. stb. stb.

SZÍNHÁZ.

Műsorváltozás. *Janovics* Jenő betegsége miatt a mára hirdetett *Feri kisasszony* bemutató előadása holnap, kedden lesz. Ma, hétfőn pedig „*A Sárdi ház*” kerül színre negyedszer.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 13.

Tudomásul.

A függetlenségi párt intéző bizottsága **mindennap délután 5 órakor gyűlést tart az „Ellenzék” szerkesztőségében.**

Kérjük pártunk tagjait, a választási ügyre vonatkozólag minden felvilágosításért a jelzett időben a szerkesztőségbe fáradni.

— **Bartha Miklós Kolozsvárt.** Bartha Miklós orsz. képviselő és lapunk fő-szerkesztője holnap Kolozsvárra érkezik, hogy résztvegyen a függetlenségi párt választási előkészületeiben s győzelemre vinni segítse a Pázmándy Dénes jelöltségét.

— **Néprajzi előadás.** Az erdélyrészi kárpát egylet néprajzi szakosztálya tegnap délelőtt az ev. ref. theologia disztermében mutatóvnyokkal kapcsolatos néprajzi előadást rendezett, melyen igen szép számu és előkelő, tulnyomó részben — női közönség vett részt. Az emlékes előadást dr. *Márki* Sándor egyet. tanár — mint elnök nyitotta meg, néhány rövid szóval üdvözölve a megjelenteket. Felkérésére dr. *Herrmann* Antal tanár, a magyar néprajzi inodalom ez első rangu művelője adott részletes tájékoztatót a néprajz körébe eső tárgyak gyűjtéséről s érdekesen csoportosította a néprajzi muzeum berendezéséhez felhasználandó czikkeket.

Ezután dr. *Szádeczky* Lajos egyetem tanár nagy figyelmet és érdeket keltő szabad előadást tartott a székei-csányi varotásról, igen szakszerűen és könnyen érthető modorban fejtegetve a különböző varottas-mintákat, a csányok helyzetét, azok betelepítésének történetét. Szádeczky alapos és érdekes fejtegetései nagy tetszésben részesültek és felolvasása végén lelkesen megéljenézték. Végül dr. *Vikár* Béla budapesti tanár tartott igen érdekes és tanulságos előadást a régi magyar és székei népköltésről, kapcsolatlan a finnek Kalevala című eposával. Fejtegetései során több részletet olvasott fel a hírneves finn eposzból, majd fonográf útján is bemutatott néhány dalt, melyek a közönséget egészen megragadták. Mindenki különös érdekléssel hallgatta a fonográf hangerein megszólaló régi magyar dallamokat. A közönség hosszasan és lelkesen megtapsolta a kiváló előadót.

— **Bánffy hurozolkodik.** Budapestről írják: A februáriusi házberméggyed izzasztóan ugyan, de mégis átviharzott a főváros bérkaszárnáinak partáján s a virágfakasztó május, midőn a fővárosi utcák egy őskori népvándorlás képét mutatják, még messze van. S Bánffy báró máris hurozolkodik. Aminő törvényenkivül az uralma épp oly exlex-es a hurozolkodása is. Hiszen a főváros legöregebb polgárai sem emlékezhetnek arra, hogy valaki február havában hurozolkodott volna, ha csak valahogyan a köteles obulusok beszélgetésének elfelejtése miatt a szürét ki nem tették. Aligha csalódnunk, ha ebben a szürkétélben keressük Bánffy báró hurozolkodásának okát is, midőn elhagyni készül a magyar államnak koronás czimerral ékesített palotáját. Bánffy báró, kinek miniszterelnökségét kutyaltat erősen kísérti a néhai szű, más lakást is vett föl a várbeli Uri-utczában, Zichy Géza gróf házában. S ez többet mond minden ékes vezérékiknél, minden profécziánál s amő fő, mindenkire megnyugtató is. Az országra nézve megnyugtató az, hogy Bánffy megy; Bánffyra nézve pedig, hogy miniszterelnökségéből legalább a várban való lakást sikerült megmentenie.

— **Estély az unitárius főgymnásiumban.** Szépen sikerült estélyt rendezett f. hó 11-én az unitárius főisk. Ifjúsági önképzőköré. Sok élvezetet nyújtott az „Apolló-kör” által előadott 3 darab és a dárda énekei, melyek közül különösen a kurucz dalokkal arattak nagy sikert. Szavaltak: *Kovács* Kálmán, Endrődinék „Gyermekek” cz. versét, élvezettel hallgatta a közönség az ügyes szavaltat. Azután *Ürmösi* József szavalt „Szeretem a nőket” cz. monologot, melyen jól mulatott a közönség. Végül *Raffay* Károly szavalt „Pán halálát”. A szavaloiban meglátszott a szavaltati tehetség, melynek tovább fejlesztésével sokra viheti. Egy szóval dícséret illeti az összes közreműködőket.

— **Huszárok érkeznek.** Kolozsvár második kerületének választási idejére Bánffy miniszterelnök két század huszárságot rendel Kolozsvárra, hogy az *alkotmányos, szabad és minden pressió nélküli választást* biztosítsa. A huszárok pár nappal a választás előtt már megfognak érkezni, hogy kardjaikkal és lovaikkal asszistáljanak a polgárok politikai jogai békés és szabad gyakorlásánál.

— **Kimaradt közlemények.** Lapunk mai számából tárgyhalmaz miat holnapra maradtak a következő közleményeink: Merza Lajos ünneplése, a tanári kör gyűlése és az Emke gyűlése.

— **Jogászok estélye.** Szombaton este a Központi Szállóban a kolozsvári első bíróság tagjai és ügyvédek igen kedélyes társas vacsorát rendeztek, a melyen a politika kizárásával igen élénk eszmecsere folytattak egyes jogi kérdésekről.

— **Eszküvő.** Pongrácz Laji híres czigányprimás bájos és szép leányának Mariskának, vasárnap f. hó 12-én esküdtött örök hűséget Sándor Jenő vármegyei pénztári számsztist. Hegy menyire szerékük Lajit az erdélyi mánások s a társadalom minden rétege, mutatja az alábbi névsor. A kiknek örömeiben s fájdalmaiban azon a száraz fán levő négy huron annyi éven keresztül részt vett Laji, azok most az ő boldogságát, család örömet, öröm könnyeit megaranyozták megjelenésükkel. A polgári szertartás Orbán Lajos h. anyakönyvvezető előtt folyt le, délelőtt tizenegy órakor, két tanu Hankó Veress Károly és Toezauer Ödön főszolgabírák és szép számu közönség jelenlétében. Az egyházi esketést a háznál d. u. 5 órakor, Herepei Gergely az a prófétái és költői lelkiületi pap, Pongrácznak régi tanuló társa vezérte a díszes násznép előtt. Ott voltak özv. br. Bánffy Gyurkáné, N. Böllönyi Józsefné násznagyasszonyok; gf. Bethlen Bálint és Lengyel Lajos násznagyok, özv. Zeyk Dánielné, Zeyk Albert és Zeyk Géza, özv. Sándor Józsefné a vőlegény édes anyja, Losonezy János, dr. Esterhávy László és neje, Rohonczy Lajos, Hankó Veress Károly, Orbán Lajos, Toezauer Ödön, Csaba Zoltán, Hadházi Sándor, gr. Teleki Domokos, dr. Óvári Elemér, Farkas Sándor, a Pongrácz családja teljes számmal stb. Az esküvőt gazdag lakoma követte, melyen a pezsgőnél a toasztokat Herepei Gergely kezdte meg és szívhez szívből jövő hangon ellette az új párt, az örömszüloket, gr. Bethlen B.-ot. Gr. Bethlen szellemes toasztokban köszöntött fel többeket, Hankó Veress és Toezauer szintén toasztoltak. Losonezy János, Br. Bánffy Gyurkáné násznagyasszonyra és Zeyk Dánielné; Hadházi Sándor, Nagy Böllönyi Józsefné násznagyasszonyra és az új párra, Lengyel Lajos szintén az új párra tosztozott.

Ezeket kívül számos toasztban ünneptek az új párt, a családot, vendégeket. A szép családi ünnepély szellemes toasztok között páratlan jó kedvel, táncz, zene és ének mellett a késő reggeli órákban ért véget.

Gyászrovat.

Tegnap délután 3 órakor kísérték nagy részvétellel örök nyugalomra városunk egyik legkegyeltebb matronájának a 86 évet élt öv. Winkler Frigyesné szül. Tauffer Teréznek hült tetemeit.

A megboldogult közéletünknek is egyik kiváló alakja volt s a jötekony nő-egylet egyik legrégibb és legbuzgóbb tagját siratja az elhunytban.

Aggsági gyöngesség miatt már több év óta nem járhatott ki a háztól, de az alatt sem szünt meg a közügyek iránt érdeklődni. A mozgalmas élet azonban már csak Wesselényi Miklós-utczai házában ablakából kísérlhet figyelmenél s a kik ott egy nyájasan mosolygó öreg arcot láttak, azok egy áldásos élet legszebb alkonyában gyönyörködhetek. Áldás hamvaira is!

A díszes ravatalra koszorukat helyeztek a családtagok és számos tisztelője.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

A béke akció.

Budapest febr. 13.

A négyes bizottság tegnap délben folytatta tanácskozását a képviselőházban. A házszabályok revíziójával foglalkoztak és hír szerint a tárgyalást a felett be is fejezték. A mi annál valószínűbb, mert a béke bizottság ma délelőtt fel 12-re van összehíva, a midőn is ha Horánszky Nándor, a ki most ismét súlyosan beteg, akadályozva volna a megjelenésben, Győry Elek terjesz-

tené elő a négyes-bizottság tárgyalásának eredményét.

Most, hogy ez ellenzéki bizottság újból kijelentette, hogy **az indennit nem hajlandó Bánffynak megadni**, bizonyossá volt, hogy a béke-tárgyalásoknak ebben az irányban semmi eredménye sem lesz. Az ellenzék ugyanis el van határozva, hogy az **indennitást illetőleg továbbra sem enged**; míg a kormány tudvalevőleg szintén nem hajlandó az ellenzék által kívánt **személyi garantiát megadni**.

Az ellenzéknek az egyetlen reménye a királyi döntésben van.

Azt hiszik ugyanis, hogy a korona meggyőződve arról, hogy Bánffy semmit sem tud kivinni, de más részről a helyzet is tarthatatlan, feltétlen elejti most már majd Bánffyt. Valószínűnek tartják, hogy a **döntés még a héten bekövetkezik**.

Tüntető körmenet.

Budapest febr. 13.

Említettük volt, hogy a szociál domokrata párt jövő vasárnap e hó 19-én tüntető körmenetet rendez az általános és titkos választói jog érdekében. A párt nagy előkészületeket tesz e tüntető körmenetre s legközelebb kiáltványt intéz a főváros területén levő munkásokhoz, melyet 100.000 példányban terjesztet a munkások körében. A kiáltvány utal a béka-egér harcra, mely most az országgyűlési pártok közt folyik, melyet a nép hídegen és némán néz, a nélkül, hogy a tömegek megmozdulnának és tiltakoznának ezen, az ország romlását előidéző üzérkedés ellen. A kiáltvány ez okból felkivja a népet, hogy emelje fel hatalmas szavát ezen állapot ellen és követelje az általános titkos és egyenlő választói jogot, hogy a törvényhozás termében a nép érdekeiről tanácskozzanak. A körmenet rendezői remélik, hogy 50.000 ember részt fog venni a tüntetésen.

Halálozás.

N. Enyed. febr. 13.

Székelyhidy Ödön, Nagy-Enyed város helyettes főjegyzője ma éjjel meghalt.

Bánffy Bécsben.

Budapest, febr. 13.

Bánffy Dezső az éjjel Bécsbe utazott.

Délelőtt hosszasan értekezett gróf Széchenyi Manóval és gróf Thunnal.

A király ma délelőtt fogadta Bánffyt.

A kihallgatás igen sokáig tartott.

Vihar.

Budapest, febr. 13.

Londonból sürgönyzik, hogy egész Angliában lrtózatós vihar dühöng.

Sok hajótörés történt, több ember elpusztult.

Walesben több várost elárasztott a víz.

A béke konferencia.

Budapest, febr. 13.

A béke konferencia ma délben újra tanácskozott.

A Petőfi-társaság ülése.

Budapest, febr. 13.

A Petőfi-társaság tegnap délelőtt 10 órakor az Akadémiában ülést tartott, melyen Szana Tamás elnökölt.

Felolvasták Bodnár Zsigmond, Makai Emil, Erődi Béla dr., Ábrányi Emil, Luby Sándor verset. Utolsónak maradt Gyarmathy Zsigánénak „Egy kis játék” cz. elbeszélése, a melyet Prém József olvasott fel.

Bánffy lemondása.

Budapest, febr. 12.

Bánffy Dezső ma délelőtt Bécsben beadta a kormány lemondását. Széll Kálmán Bécsbe érkezett.

A primás születésnapja.

Budapest, febr. 13.

Vasary Kolos tegnap ünnepelte egész esőndben a 67-ik születésnapját. Az agg főpap reggel az udvari papok üdvözlését fogadta. Délben az udvari papok részvételével diszebed volt a primási palotában.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 4655—898 tkvi.

135. 3—3

Hirdetmény.

Dedrád község telek-nyvi birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886 évi XXIX—1889. XXXVIII. és 1891 XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendeli az 1892 XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogana'oitattott.

Ez azzal a felhívással tétetik közre, hogy:

1. mindazok, kik az 1886 XXIX. törv. cz. 15. és 17. §-ai alapján — ide értve a §-oknak az 1889 XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891 XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889 XXXVIII. t. cz. 7. §. és az 1891 XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886 XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törölési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1899. évi augusztus hó 15. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, mert az esetben meg nem hozható záros határidő után indított törölési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat.

2. mindazok, a kik az 1886 évi XXIX. t. cz. 16. 18. §§-ainak eseteiben, ideértve az utóbbi §-nak az 1889 XXXVIII. t. cz. 5. 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt vagyis 1899 évi augusztus hó 15. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, — mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. mindazok, a kik a tkvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által nemkülönböztetve azok a kik az 1. 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892 XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve válik — ide értve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889 XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felhatalmazást tartalmazó kérvényeiket a tkvi hatósághoz 1899 évi augusztus hó 15. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában, többé nem érvényesítheti, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azok a felek a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint tkvi hatóság
Teke, 1898 október 31.

Dr. Bran,
kir. aljbíró.

PÁRTOLJUK A HAZAI IPART!

Kérjünk

EMKE-gyufát.

Legjobb phosphor-mentes svéd fajta gyufa az

EMKE-GYUFA,
nem drágább és jobba külföldi gyártmánynál.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és tőzsdében.

101. 3—12.

Minden az építkezés szakmájába vágó

tervrajzokat, költségvetéseket, felülvizsgálatokat, becsléseket

valamint mindennemű

Építkezéseket

a legjutányosabban felvállalok és elkészítek.

Kérem a n. ér. közönség szíves támogatását

ORIOld ANTAL

126. 2—10.

Építész

Kolozsvárt, Kurta szappan-utca 7. szám.

!! LEGJOBB és LEGOLCSÓBB !!

TÜZIFA

1 öl (4 köbmét.) fiatal száraz tölgyfa Kolozsvárra házhoz szállítva 9 frt 50 kr.

Megrendelhető

137. 2—10.

Betegh Márton tulajdonosnál

Gyaluban. Ugyanott raktáron kapható:

500 drb. épület tölgyfa 8—10 m. hosszú és 30—50 cm. vastagságban. Továbbá elvállalok kerítés oszlopokat, sásfákat, talpfákat, kerékvetőket minden méret szerint jutányos áron.

Pályázati hirdetmény.

A vezetése alatt erdélyi múzeum-egyleti könyvtárnál egy napidíjas állás lévén az igazgató választmány határozatából betöltendő egyelőre 1 frt 80 kr. havonként utólag fizetendő napidíjjal, főhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtok, hogy az erdélyi múzeum-egylet igazgató választmányához címzett folyamodványaimat mellékleteikkel együtt f. évi február hó 26-ig nyújtsák be. Föltétel: érettségi bizonyítvány és megelőző gyakorlatról és nyelvismeretről való igazolványok.

Kolozsvár, 1899 febr. 10.

189. 2—3.

Dr. Ferenczi Zoltán
egy. és muz. egy. könyvtárigazg.

Prima minőségű erdélyi

arankamentesnek ólomzárólt

Heremag f. 55.— f. 65.—

Luczernamag f. 60.— f. 70.—

Baltaczin f. 16.—

Kapható Schwartz Adolfnál, Beltorda-utca
1—3. szám. 144. 1—0

Eladó

1872-ik évtől jobb években termett,
mintegy 600 hekto, rozsamáli, had-
révi, szilvási, enyedi

specziális boraimat

egészben vagy hordó számra áruba
bocsátom!

Kértekezhetni malom-utca 8. szám alatt.

72. 6—6

Benigni Samu.

a v i d é k i

Hatóságilag engedélyezett

Végeladás

a Wesselényi Miklós-utczában levő

Poszler és Társa-féle

DIVATÁRU ÜZLET

teljes feloszlása miatt.

a raktáron levő ezer meg ezer féle divatezleket az idő rövid-
sége miatt bármily elfogadható olesó árban kiárusítjuk.

A nagyérdemű közönségnek legjobb alkalmat van szükségletét beszerezni.

Egy próba-vásárlás megfogja győzni, hogy valóban szép új divatezleket csaknem félár-
ban lehet vásárolni. Kedd és Péntek napokon a felhalmozott maradványok eladása. 73. 6—0.

Eladás nagyban és kicsinyben.

becses figyelmébe.

MEGHIVÓ!

A „Kisküküllő-vármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság“

1899. évi február hó 26-ik napján (Vasárnap) délelőtt 10 órakor

Dicső-Szentmártonban, a vármegyeház termében tartja

XVIII-ik évi rendes közgyűlését,

melyre az intézet részvényesei az alapszabályok 21—22. §§-ai értelmében tisztelettel meghívattak.

145. 1—1

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása, s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
2. Az alapszabályok 30. §-a értelmében 3 igazgatósági tag választása.
3. Az alapszabályok 40. §. értelmében 5 felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Azon t. cz. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkértenek — miszerint az alapszabályok 21. §-a értelmében nyitni írott részvényeikről kiállított igazoló jegyet a közgyűlés előtti 2 napon annak megnyitáig az intézet helyiségében az igazgatóságtól kivenni sziveskedjenek. FIGYELMEZTETÉS! Az alapszabályok 22. §-a értelmében meghatalmazás által gyakorlandó joghoz szabályszerű meghatalmazás kiállítandó. Dicső-Szent Márton, 1899 évi február hó 8-án.

A „Kisküküllő-vármegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság igazgatósága.“

Tartozik.

Mérleg-számla 1899 december 31. én.

Követel.

Tartozik.

Nyeresség és Veszteségszámla 1898 decz. 31.

Követel.

VAGYON	frt	kr.	TEHER	frt	kr.	VESZTESÉG	frt	kr.	NYERESÉG	frt	kr.
Pénztári készlet	14013	30	Részvénytőke	100000	—	Állami és községi adó	346	47	Nyeremény áthozat	—	29 80
Pénznekem és szelvények	140	06	Tartalék alap	10512	—	Tőke kamat adó	1662	63	Lezámitelő kamat	47229	84
Osztrák magyar bank	91	51	Tiszti nyugdíj alap	1380	—	Tiszti fizetések	4040	—	Jutalékok	2602	95
M. kir. p. takarékpénztár	248	41	Takarékbetétek	463885	40	Tak. betéti kamat	16564	80	Különféle kamatok	7180	81
Értékpapír számla	6000	—	Vizszámitott váltók	239435	20	Vizszámitott kamat	16069	92	Intézeti házi jövedelem	768	—
Előleg kölcsönök	1015	—	Átruházott jelzálog kölcsönök	8406	62	Költségek és házbér	1337	32	Értékpapír kamat	381	30
Letételek	37830	51	Különféle hitelezések	10918	—	Irodai felszerelés	284	54			
Zálog, biztos. váltó számla	93885	50	1896 évi osztalék	94	—	Tiszta nyeresemény áthozat	—	—			
Zálog, biztos. kötv. számla	47848	85	1897 évi osztalék	35	—	1897-ről	29 80				
Váltószámla	486968	24	Tisztanyeremény áth. 1897.	—	—	1898 évi	14747.22	14777	02		
Készletgyűjtő számla	76416	66	1898 évi	14747	80						
Intézeti ház	15250	—									
Különféle adósságok	7657	26									
Intézeti leltár	1300	—									
Folyó számla	38206	85									
Átmeneti tételek	2201	09									
Részvényesek	25000	—									
	849893	24		849893	24		58192	70		58192	70

Az igazgatóság:

H. Gál Domokos a. k. elnök, Pekri Sándor s. k. alelnök, Csató Gábor s. k. Zehán László s. k. Pekri Gábor s. k. Fekete György s. k. Farkas Ignác s. k. Pekri D. s. k. Kebelei Nagy Pál vezérigazgató. Rozenberg Lajos főkönyvelő.

A felügyelő-bizottság:

Islai László, elnök. Pataki Lajos, Uttás Samu, Dr. Hirsch József, Szantner Lajos.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.